

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/117/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718200277
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718200277.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: X. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v S. na ul. M. č. XXXX/XX, právne zastúpenej Mgr. Petrom Lindemanom, advokátom, so sídlom v Poprade na ul. Murgašovej č. 86/1, proti žalovaným: 1) C.G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v S. na ul. Z. č. XXXX/X a 2) K. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v Z. č. XX, obom právne zastúpeným JUDr. Peter Ďuriš, advokát, s.r.o., so sídlom v Poprade na ul. Murgašovej č. 6, o zaplatenie dlžnej sumy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 16.04.2019, č. k. 11C/2/2018-105 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu 1. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa bola zapísaná ako vlastníčka bytu na základe zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 20.11.2003. Dňa 28.04.2015 žalobkyňa uzatvorila so žalovanými v 1. a 2. rade ako obdarovanými darovaciu zmluvu. Jej predmetom bol byt č. XX na 1. poschodí nachádzajúci sa na ul. R. č. XXXX/XX v S. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu ako aj spoluvlastnícky podiel k pozemku. V žiadnej časti darovacej zmluvy nie je uvedená podmienka, aby bolo obmedzené vlastnícke právo žalovaných a žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni cenu v prípade predaja nehnuteľnosti. Následne žalovaní v 1. a 2. rade predmet daru odpredali kúpnu zmluvou zo dňa 26.10.2016 Ing. S. K. a P. C. C.-A.. Cena bola stanovená na sumu 57 800 eur.

3. Žalobkyňa nepreukázala žiadnymi ani listinnými dôkazmi, že žalovaní sú povinní vydať žalobkyni finančnú sumu za predaj nehnuteľnosti. Ak žalobkyňa má za to, že žalovaní sa k nej správajú hrubo a porušujú dobré mravy, tak má možnosť v zmysle ust. § 630 Občianskeho zákonníka domáhať sa vrátenia daru.

4. Tvrdenie, že žalovaní sú povinní vydať žalobkyni 1/3 sumy získanej z predaja nehnuteľnosti neobstojí, nakoľko žalobkyňa darovacou zmluvou previedla svoje vlastnícke právo na žalovaných v 1. a 2. rade, a títo boli oprávnení s nehnuteľnosťou nakladať ako s vlastnou, keďže táto sa nachádzala v ich vlastníctve. V darovacej zmluve sa žiadne obmedzenia nenachádzali a ak žalovaní v 1. a 2. rade zriadili účet, kde uložili finančné prostriedky, išlo len o ich dobrovoľné konanie, pričom obaja žalovaní mali dispozičné právo s týmto účtom nakladať. Tieto finančné prostriedky si nechali v prípade, že bude potrebné sa postarať o žalobkyňu v prípade finančnej tiesne či zlého zdravotného stavu. Išlo len výlučne o ich dobrovoľné rozhodnutie a nie o povinnosť finančné prostriedky poskytnúť žalobkyni. Žalobkyňou nebolo preukázané, že ide o bezdôvodné obohatenie zo strany žalovaných, prípadne o škodu, ktorá jej mala vzniknúť tým, že finančné prostriedky neboli žalobkyni poskytnuté.

5. Žalobkyňa má v prvom rade povinnosť na podporu svojho tvrdenia v zmysle ust. § 132 CSP označiť dôkazy, ktoré môžu prispieť k objasneniu veci a zároveň je povinná ich k žalobe pripojiť, ak to povaha týchto dôkazov pripúšťa. V ust. § 185 CSP je zavedený princíp formálnej pravdy, čo znamená, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu ako mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa kladie na procesnú diligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

6. Žalobkyňa nemá žiaden právny titul na to, aby žalovaní boli povinní jej plniť tak, ako uviedla v petite žaloby, nakoľko nemôže nikoho nútiť k poskytnutiu finančných prostriedkov, o ktorých si myslí, že má na ne právny nárok. Žalobkyňa tak nie je aktívne legitimovanou stranou sporu. Súd prvej inštancie preto žalobu žalobkyne zamietol.

7. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku podala, v zákonom stanovenej lehote, odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie. Alternatívne požadovala rozhodnutie zmeniť tak, aby jej žalobe bolo v plnom rozsahu vyhovené. Ako dôvod uviedla, že súd prvej inštancie svojim rozhodnutím nerešpektoval dôsledne ust. § 220 ods. 2 CSP a v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyvetlil dostatočne výstižne a jasne ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako právne vec posúdil. Súd má dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje strane sporu posúdiť ako súd jej vec vyložil a aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou spravodlivého súdneho procesu a je jedným zo základných práv na súdnu ochranu. Strany sporu majú právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. V posudzovanom prípade sa súd prvej inštancie nedostatočne zaoberal právnymi argumentmi žalobkyne, rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, nezaoberal sa dôkazmi, ktoré žalobkyňa označila a predložila v konaní na preukázanie svojich tvrdení, tieto dôkazy ani bližšie nevyhodnotil, nevykonal dôkazy navrhované žalobkyňou a vykonaným dokazovaním dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobkyňa svoj nárok na vyplatenie časti kúpnej ceny za byt opierala o vzájomnú ústnu dohodu medzi sporovými stranami, a nie o darovaciu zmluvu. Vzhľadom na rodinné väzby strán sporu mala žalobkyňa za to, že čo sa medzi stranami sporu dohodne, to sa aj dodrží, a preto o dohode o rozdelení kúpnej ceny za byt nebola spisovaná žiadna písomná dohoda. Nakoľko si žalobkyňa vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav chcela zabezpečiť bývanie v zariadení pre seniorov, došlo k prevodu vlastníctva bytu na jej synov, aby mohla získať miesto v tomto zariadení, pretože ako vlastníčka bytu by ho nezískala. Ďalším dôvodom prevodu bytu na žalovaných bolo to, že žalovaní si sami chceli zobrať na starosť predaj bytu, nakoľko presvedčili žalobkyňu, že to dokážu zabezpečiť lepšie ako ona. V súvislosti s ďalším predajom bytu bolo dohodnuté medzi sporovými stranami, že inkasovaná kúpna cena bude rozdelená na tri časti, pre žalobkyňu, ako pôvodnú vlastníčku bytu, a pre žalovaných, ako jej synov. Aj keď sa existencia ústnej dohody ťažko preukazuje, žalobkyňa má za to, že v samotnom konaní boli produkované a predložené nepriame dôkazy preukazujúce tvrdenie žalobkyne, že so žalovanými bolo dohodnuté v prípade realizácie predaja bytu právo na vyplatenie kúpnej ceny za byt vo výške 1/3. Uvedené vyplýva zo záverov mediálneho konania, kde mediátorka potvrdila, že žalovaní nepopreli zadržiavanie finančnej čiastky žalobkyne na účte spravovanom žalovanými. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k žalobe sám potvrdil, že žalobkyne vytvorili účet s prístupovým právom oboch žalovaných, kde uložili sumu jej podielu. Na pojednávaní dňa 16.04.2019 sa žalovaní vyjadrili tak, že na účet mala byť poukázaná suma 18 000 eur, čo by zodpovedalo 1/3 z kúpnej ceny bytu. V SMS komunikácii so žalobkyňou z 29.11.2016 žalovaný v 2. rade oznámil žalobkyne, že: „peniaze (z predaja bytu) nie sú na jeho účte. To je omyl, sú na účte, kde sú len tvoje peniaze.“ Z vyššie uvedených dôkazov možno vyvodiť záver, že skutočne bola medzi stranami sporu uzavretá dohoda, že podiel z predaja bytu bude mať aj žalobkyňa a z tohto dôvodu jej bol vytvorený aj osobitný účet, kde táto suma bola zložená práve žalovanými. Súd prvej inštancie sa však v odôvodnení svojho rozhodnutia týmito dôkazmi na podporu tvrdení žalobkyne bližšie nezaoberal

a žiadnym spôsobom ich neposudzoval, nevyhodnotil, čo má za následok nesprávne rozhodnutie súdu v posudzovanej veci.

9. Žalobkyňa zároveň navrhovala v konaní vykonať ďalšie dôkazy, a to vyžiadanie správy od U., a.s., pobočka S., aká suma peňazí bola na účet zriadený žalovanými vložená a aké boli pohyby na tomto účte od jeho zriadenia do zrušenia výpoveďou. Na pojednávaní dňa 16.04.2019 tento dôkaz bol zamietnutý. Žalobkyňa má za to, že tento dôkaz mal byť vykonaný, nakoľko je potrebný pre úplné a riadne zistenie skutkového stavu.

10. Žalovaní navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

11. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené.

12. V danom prípade rozhodnutie vo veci bolo odôvodnené tým, že v darovacej zmluve zo dňa 28.04.2015 sa nenachádzali žiadne obmedzenia pre žalovaných v 1. a 2. rade ako obdarovaných. Uvedené sporné nie je a ani žalobkyňa svoj nárok na vyplatenie finančnej čiastky neopierala o darovaciu zmluvu. Svoj nárok odvádzala od neformálne ústne uzatvorenej zmluvy, na základe ktorej sa žalovaní v 1. a 2. rade zaviazali, pre prípad odpredaja predmetu daru, časť získanej kúpnej ceny v rozsahu 1/3 vyplatiť žalobkyni. Na preukázanie tohto svojho tvrdenia žalobkyňa predložila do spisu záverečnú správu Mediačného centra Poprad zo dňa 30.08.2017 (č. l. 21-23 spisu). Z obsahu tejto správy pritom vyplýva, že dňa 24.08.2017 o 8:30 hod. sa do kancelárie Mediačného centra Poprad dostavili žalovaní, ktorí nepopreli, že žalobkyňa má zadržovanú finančnú čiastku na účte nimi spravovanom. Ako bol tento dôkaz vyhodnotený, z odôvodnenia rozhodnutia sa zistiť nedá.

13. Vyhodnotená nebola ani SMS komunikácia medzi žalobkyňou a žalovaným v 2. rade zo dňa 29.11.2016 (č. l. 80-81 spisu). Žalovaný v tejto komunikácii poprel, aby peniaze boli na jeho účte, nakoľko sa nachádzajú na účte, kde sú len peniaze žalobkyne. Žalovaný v 2. rade pritom vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 2.7.2018 (č. l. 36-37 spisu) potvrdil, že spolu s bratom, žalovaným v 1. rade, vytvorili pre žalobkyňu účet s prístupovými právami oboch žalovaných, kde uložili sumu jej podielu. Ani toto vyjadrenie podporujúce tvrdenia žalobkyne vyhodnotené nebolo.

14. Z odôvodnenia rozhodnutia sa nedá zistiť ani to, prečo v konaní nebol vykonaný dôkaz navrhovaný žalobkyňou, a to vyžiadanie správy od U., a.s., pobočka S. o tom, aká suma peňazí bola na účet zriadený žalovanými vložená a aké boli pohyby na tomto účte od jeho zriadenia do zrušenia.

15. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

16. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

17. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti

svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

18. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane sporu odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

19. Keďže nevyhodnotenie právne významných dôkazov podporujúcich tvrdenia žalobkyne a nezdôvodnenie nevykonania dôkazov navrhnutých zo strany žalobkyne je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobkyňi, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

20. V ňom bude úlohou súdu prvej inštancie, po doplnení dokazovania o obsah správy od U., a.s., požadovanej žalobkyňou, opätovne sa zaoberať dôvodnosťou uplatneného nároku a následne rozhodnúť tak, aby štruktúra odôvodnenia rozhodnutia zodpovedala zásadám vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP.

21. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).